

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014940
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122014940.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovince a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci vedenej proti odsúdenému: A. B., XX.XX.XXXX C. D., o návrhu odsúdeného na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 9.12.2022 č.k. 35PP/34/2022-35, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13.4.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 02.09.2021, sp. zn. 4T/82/2020, právoplatný dňa 02.09.2021.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Odsúdený podanú sťažnosť odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 09.02.2023 nasledovne (skrátene):

V prvom rade poukázal na to, že ako aj vyplýva z hodnotenia z ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, jeho správanie a vystupovanie bolo počas pobytu na požadovanej úrovni. Nevyvolám žiadne konflikty a rešpektuje príkazy a nariadenia príslušníkov. Bol dokonca i disciplinárne odmenený a snaží sa správať tak, aby všetkým okolo preukázal, že k jeho trestnej činnosti sa správa kriticky a napravil sa. Počas výkonu trestu absolvoval i ochranné liečenie ústavnou formou, v ktorom chce pokračovať aj po prepustení z výkonu trestu. Uviedol, že si uvedomuje, že urobil chybu a túto ľutuje. Poukázal na to, že sa jedná o jeho prvý nepodmienený trest a o to viac to má celé na neho nápravny charakter. Chce sa čo najskôr vrátiť domov k jeho mame a deťom, ktorá sa o nich stará a je už stará a chorá a chce jej aj deťom vynahradiť všetok čas, čo strávil vo výkone trestu a preukázať všetkým, že sa napravil a zmenil a má odhodlanie a chuť zmeniť svoj život. V celom rozsahu sa pridrižoval doterajších vyjadrení a dôkazov, ktoré sú v spise a žiadal súd, aby mu dal šancu a podmienenečne ho prepustil z výkonu trestu s tým, že žiada o dlhšiu skúšobnú dobu s dohľadom probačného a mediačného úradníka počas skúšobnej doby nad jeho správaním, aby pravidelne s probačným a mediačným úradníkom komunikoval, preukazoval mu zamestnanie, príjem a taktiež chce pokračovať v protitoxikomanickej liečbe ambulantnou formou. Preto na podklade uvedené žiadal súd, aby vyhovel jeho žiadosti, dal mu šancu a podmienenečne ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie si žiadosti o podmiennečné prepustenie, avšak prvú materiálnu podmienku splnil len čiastočne a druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života nespĺnil.

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa pri konštatovaní o polepšení odsúdeného poukázal na jeho hodnotenie vypracované riaditeľom ÚVTOS a zistil, že vo vzťahu k odsúdenému neboli síce konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky. Odsúdený ale počas výkonu trestu bol len raz disciplinárne odmenený, pričom nebol disciplinárne potrestaný. Počas výkonu trestu bol pracovne zaradený, pričom z predchádzajúce pracovného zaradenia bol vyradený, nakoľko nepodával požadované pracovné výkony. V rámci programu zaobchádzania plní stanovené ciele len čiastočne. Aj v hodnotení riaditeľa ústavu je konštatované len čiastočné preukázanie splnenia podmienok na prípadné podmiennečné prepustenie.

Vo vzťahu k tretej zákonnej (druhá materiálna) podmienke, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu poukázal súd prvého stupňa na trestnú minulosť odsúdeného, z ktorej vyplýva, že má celkovo 6 záznamov, 4 záznamy sa týkajú výtržníctva, jeden záznam majetkovej trestnej činnosti (krádež), jeden záznam sa týka zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Z odpisu registra trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli doteraz ukladané tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom, a až v prípade časovo posledného a zároveň najzávažnejšieho skutku súd pristúpil k uloženiu nepodmiennečného trestu odňatia slobody. Možnosť, ktorá bola odsúdenému podmiennečným trestom odňatia slobody v minulosti na nápravu poskytnutá, nevyužil a dopustil sa opätovne protiprávnej trestnej činnosti. Z uvedeného dôvodu súd má obavu, že aj v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania nemali na odsúdeného pozitívny vplyv a možnosť mierneho potrestania odsúdený nevyužil a nezobral si z toho ponaučenie. Okresný súd je toho názoru, že odsúdený spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmiernuje obavu z páchania z páchania trestnej činnosti.

Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd považuje napadnutý výrok za vecne správny. Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie.

Na rozdiel od prvostupňového súdu je sťažnostný súd toho názoru, že odsúdený nespĺnil na podmiennečné prepustenie ani prvú materiálnu podmienku. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, neboli vyhodnotené správne, odsúdený buď spĺňa alebo nespĺňa jednu z podmienok nevyhnutných na podmiennečné prepustenie. Aj keď záver hodnotiacej správy odsúdeného vyznieva pozitívne a je z nej zrejmé, že sa odsúdený adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak na druhej strane nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Počas výkonu trestu odňatia slobody sa dokonca u odsúdeného vyskytli viaceré nedostatky, ciele programu zaobchádzania plní iba čiastočne, v súčasnosti nie je pracovne zaradený, nie je poverený žiadnou funkciou z radu väzňov a za celý čas výkonu trestu bol len raz disciplinárne odmenený.

Sťažnostný súd zdôrazňuje, že len dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že bude na slobode viesť riadny život. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. To znamená, že ak sa odsúdený

vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, tu sa sťažnostný súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu, na ktorý odkazuje.

Sťažnostný súd zdôrazňuje, že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Aj sťažnostný súd v tejto súvislosti poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá, vzhľadom na opakované páchanie trestnej činnosti. Sťažnostný súd zároveň zdôrazňuje, že odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má šesť záznamov), uplatnil sa voči nemu inštitút podmiennečného odsúdenia, ktorým mu bola daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Uvedené svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Pokiaľ obhajoba v sťažnosti poukazovala na to, že odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, táto okolnosť nie je v rámci rozhodovania o podmiennečnom prepustení určujúca, keďže žiaden odsúdený, teda ani ten, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, nemá na podmiennečné prepustenie „právny“ nárok. Ku každej žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie súdy pristupujú individuálne, reflektujúc špecifiká toho ktorého prípadu.

Aj napriek tomu, že riaditeľ ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou odporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného, na čo obhajoba v sťažnosti poukazuje, súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach. Výlučne súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody, pričom je na zvážení súdu, či si uvedené odporúčanie osvojí a pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie alebo nie.

Preto aj napriek skutočnosti, že sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, riziko recidívy je s ohľadom na jeho trestnú minulosť stále privysoké. Súd má neustále pochybnosť a obavu, s ohľadom na jeho predchádzajúci život, či bude viesť, aj napriek výchovnému pôsobeniu výkonu trestu odňatia slobody, na slobode riadny život. Sťažnostný súd opakuje, že pozitívne rozhodnutie o podmiennečnom prepustení nemôže byť v zmysle zákona opreté výlučne o dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu, nakoľko toto nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že bude na slobode viesť riadny život. V sťažnosti obhajoby uvádzané argumenty ohľadne rodinnej situácie nie sú takými okolnosťami, ktoré by viedli k prepusteniu odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože rodinu mal i v čase páchania trestnej činnosti a ani táto skutočnosť ho od opakovaného páchania trestnej činnosti neodradila. Navyše, ak má odsúdený záujem viesť riadny život a starať sa o svoju rodinu, môže tak urobiť po výkone uloženého trestu, teda po prepustení na slobodu po jeho vykonaní.

Záverom sťažnostný súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

V prípade odsúdeného má sťažnostný súd za vyššie popísanej situácie vážne a dôvodné pochybnosti o tom, že odsúdený v budúcnosti v prípade podmiennečného prepustenia povedie riadny život, a preto je namieste konštatovať, že odsúdený nespĺňa obe materiálne podmienky pre podmiennečné prepustenie a prvostupňový súd správne žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.